

Landsbygds-och infrastrukturdepartementet

Remissvar gällande Transportstyrelsens förslag i rapporten *En konkurrenskraftig drönarbransch i Sverige*

Inledning

Tullmyndigheter kan generellt sett följa och delta i den internationella drönarutvecklingen från två olika perspektiv. Det handlar om rollen som användare av drönare för att kontrollera och bekämpa brott och rollen som kontroll- och uppbördsmyndighet vid en potentiell framtida gränsöverskridande drönartrafik som transporterar varor.

Tullverket har granskat Transportstyrelsens förslag i rapporten *En konkurrenskraftig drönarbransch i Sverige*, i huvudsak kapitel 9, mot bakgrund av Tullverkets uppdrag och hur det kan komma att påverka myndighetens verksamhet utifrån de två nämnda perspektiven.

Drönartrafik inom Sveriges gränser

Tullverket konstaterar inledningsvis att rapporten avser drönartrafik inom Sveriges gränser och att detta är rapportens huvudsakliga fokus. Tullverkets verksamhet berörs i denna del genom myndighetens användning av drönare i egen verksamhet. Möjligheten att använda drönare i Tullverkets verksamhet är ett verktyg för myndigheten att bekämpa brott.

Drönartrafik över Sveriges gränser

I rapporten framgår att drönare på sikt kan komma att användas storskaligt i rent kommersiella syften, exempelvis vid leverans av paket och matvaror. Vidare framgår att internationella flygningar som korsar gränser idag är relativt ovanliga men kan förväntas öka. Det kan därför inte uteslutas att det i framtiden kan ske en gränsöverskridande drönartrafik med varor. Mot denna bakgrund vill Tullverket uppmärksamma följande.

Tullmyndigheterna i EU har det primära ansvaret för att övervaka unionens internationella handel och därigenom bidra till rättvis och öppen handel. Vidare ska tullmyndigheterna skydda unionen från illojal och olaglig handel samt säkerställa unionens och dess invånares säkerhet och skydd.¹

Om drönarutvecklingen skulle leda till en framtida kommersiell gränsöverskridande drönartrafik som transporterar varor aktualiseras Tullverkets uppdrag att övervaka och

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen, artikel 3.

kontrollera trafiken till och från Sverige så att bestämmelser om in- och utförsel av varor följs samt fastställa och ta ut tullar, skatter och avgifter så att en riktig uppbörd kan säkerställas.² Tullverkets uppdrag gäller alla trafikslag mot bakgrund av att tullagstiftningen har varit i främsta fokus.

I dagsläget har det inte framkommit annat än att en potentiell gränsöverskridande legal godstrafik med hjälp av drönare ska följa de krav som tullagstiftningen ställer. I ett uppbördsperspektiv eller kontrollperspektiv och inte minst i ett konkurrensneutralitetsperspektiv avseende all internationell godstrafik är detta viktigt. Utan tillämpliga undantag från tullformalityter kommer drönartrafiken dock vara förenad med vissa utmaningar för såväl aktörer som tullmyndigheter. Detta gäller alltifrån anpassning till tullproceduren, systemstöd samt infrastruktur för möjlighet till kontroll.

Tullverket vill i sammanhanget lyfta fram att det finns särskilda utmaningar för transport av icke-unionsvaror som omfattas av mer omfattande tullformalityter exempelvis tullövervakning när de vistas eller förvaras inom EU. Gällande EU-bestämmelser förutsätter att såväl villkor för platser dit varor förs som säkerställande av uppbördsbelopp uppfylls.

Vidare förefaller en gränsöverskridande godstrafik med hjälp av drönare i första hand avse en ökning av antalet mindre försändelser där en mindre typ av drönare används. Flöden av denna karaktär är överlag svåra att övervaka och kontrollera, särskilt med beaktande av Sveriges långa yttre gräns mot Norge. Mindre försändelser med drönare som härleds till gränsöverskridande e-handel av privatpersoner har även uppmärksamats av World Customs Organization och World Trade Organization som särskilt problematisk.³

Tullverkets ställningstagande

Tullverket vill framföra följande synpunkter avseende de förslag som omnämns i kapitel 9 gällande samverkansplattform, samverkan och arbetssätt samt kunskapshöjning.

Samverkansplattform

Tullverket ser positivt på Transportstyrelsens förslag gällande samverkansplattform för obemannad luftfart avseende utmaningar i drönarutvecklingen där även myndigheter föreslås att delta tillsammans med näringslivet och akademien. Tullverket prioriterar att bidra inom detta nya område och samverka kring att hitta legala och operativa lösningar.

Samverkan och arbetssätt

Myndighetssamverkan är viktig i så väl perspektivet användandet av drönare i egen verksamhet som om en gränsöverskridande drönartrafik blir verklighet.

Avseende användning av drönare i egen verksamhet vill Tullverket lyfta fram att myndigheten likt Polismyndigheten har ett behov av att dels nyttja U-space-lufttrum samt

² Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket, 1–2 §§.

³ WCO/WTO Study Report on Disruptive Technologies, publicerad i juni 2022, s. 89.

att kunna verka ostört inom mindre områden inom U-space-luftrum. Tullverket behöver därför ingå i det myndighetsgemensamma arbetet med hur integrering och tillgång till den gemensamma informationstjänsteleverantörens system ska ske.

Vidare vill Tullverket uppmärksamma att det, mot bakgrund av transportsättets karaktär och en eventuell ökning av mindre försändelser med små drönartyper, finns en risk för att den grova organiserade brottsligheten kommer att utnyttja det legala flödet av godstrafik med drönare i fråga om smuggling av varor. Samverkan mellan de myndigheter som har uppdrag vid Sveriges gränser så som Polismyndigheten, Kustbevakningen, Luftfartsverket och Försvarsmakten är därför av stor betydelse.

Kunskapshöjning

Tullverket instämmer i Transportstyrelsens förslag att myndigheter bör analysera och fastställa sin roll samt skapa sig god kunskap i frågor som rör drönare och de regler som styr användandet. Tullverket är väl insatt i det regelverk som styr användandet av drönare i egen verksamhet och har sedan tidigare ett nära och väl fungerande samarbete med Polismyndigheten på området. Tullverket följer utvecklingen på EU-nivå kring tullmyndigheters roll i förhållande till potentiell gränsöverskridande godstrafik samt likartade frågor inom World Customs organization.

Tullverket noterar i sammanhanget avsnitt 4.2.1 *Tillstånd från andra myndigheter* att det anges att drönaroperatörer, beroende av verksamhet, kommer att behöva ansöka om tillstånd för gränsöverskridande drift hos Transportstyrelsen. Information om eventuella tillstånd relaterat till gränsöverskridande godstransporter är något som Tullverket kommer att behöva för att utföra sitt uppdrag gällande kontroll av trafiken. Möjligheterna för Tullverket att ta del av den informationen behöver säkerställas.

Ärendets handläggning

I detta ärende har generaltulldirektören Johan Norrman beslutat. Föredragande har varit verksjuristen Gabrielle Levin. I den slutliga handläggningen har även överdirektören Bodil Taylor och enhetschefen Cecilia Riddselius deltagit.

TULLVERKET

Johan Norrman

Kopia till:

Finansdepartementet, S3

Tullverket

Verksledningsstaben

Kommunikationsavdelningen

Uppbördsavdelningen

Kontrollavdelningen

Tullkriminalavdelningen

Underrättelseavdelningen